

บทที่ 3

ระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศไทย

การศึกษาถึงระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศไทยในบทนี้ ได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 6 ประเด็นใหญ่ๆ ดังนี้ การเปลี่ยนแปลงการผลิตอ้อย การเปลี่ยนแปลงการผลิตน้ำตาลทราย ระบบการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศ โครงการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับน้ำตาลทรายของประเทศไทยและประเทศต่างๆที่นำเข้าน้ำตาลทรายจากประเทศไทย โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่างๆดังต่อไปนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงการผลิตอ้อย

พื้นที่เพาะปลูกอ้อยมีแนวโน้มที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด โดยมีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก 4.08 ล้านไร่ ในฤดูกาลผลิต 2525/26 เป็น 6.06 ล้านไร่ ในฤดูกาลผลิต 2534/35 และเพิ่มเป็น 5.80 ล้านไร่ ในฤดูกาลผลิต 2543/44 และถึงแม้ว่าในบางปีอาจจะมีการลดลงไปบ้างแต่โดยรวมแล้วก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 3.1)

สำหรับทางด้านผลผลิตอ้อยนั้นก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 23.92 ล้านตัน ในฤดูกาลผลิต 2525/26 เป็น 47.50 ล้านตัน ในฤดูกาลผลิต 2534/35 และเพิ่มเป็น 48.65 ล้านตัน ในฤดูกาลผลิต 2543/44 อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผลผลิตอ้อยโดยรวมแล้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอดก็ตาม แต่ก็ยังมีในบางปีเช่นกันที่มีปริมาณผลผลิตลดลงไปบ้าง (ตารางที่ 3.1)

ส่วนผลผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน คือ จากผลผลิตอ้อย 5.86 ตัน/ไร่ ในฤดูกาลผลิต 2525/26 เป็น 7.84 ตัน/ไร่ ในฤดูกาลผลิต 2534/35 และเพิ่มเป็น 8.39 ตัน/ไร่ ในฤดูกาลผลิต 2543/44 (ตารางที่ 3.1)

สาเหตุที่ทำให้ในบางฤดูกาลผลิตมีผลผลิตอ้อยและผลผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ลดลงนั้น เป็นเพราะในปีนั้นมีสภาพดินฟ้าอากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วงนาน เนื่องจากการปลูกอ้อยส่วนใหญ่จะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงส่งผลให้อ้อยชะงักการเจริญเติบโตอย่างมาก ซึ่งทำให้อ้อยบางแปลงแห้งตายไม่สามารถเก็บผลผลิตได้ เช่น ในฤดูกาลผลิต 2535/36 และ 2536/37 จะเห็นว่าทั้ง 2 ฤดูกาลผลิตมีพื้นที่เพาะปลูกมากถึง 6.04 และ 6.03 ล้านไร่ ตามลำดับ แต่กลับมีผลผลิตอ้อยและผลผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ต่ำมาก กล่าวคือ มีผลผลิตอ้อย 34.71 และ 37.57 ล้านตัน ตามลำดับ ส่วนผลผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อไร่นั้นลดลงเหลือแค่ 5.74 และ 6.38 ตัน/ไร่ ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 พื้นที่เพาะปลูกอ้อย ผลผลิตอ้อย และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ฤดูกาลผลิตปี 2525/26 - 2543/44

ฤดูกาลผลิต	พท.เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตอ้อย (ล้านตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ตันต่อไร่)
2525/26	4.08	23.92	5.86
2526/27	3.55	23.09	6.50
2527/28	3.81	25.05	6.57
2528/29	3.86	24.00	6.21
2529/30	3.46	24.44	7.06
2530/31	3.75	27.19	7.25
2531/32	4.13	36.67	8.88
2532/33	4.56	33.56	7.36
2533/34	5.28	40.44	7.66
2534/35	6.06	47.50	7.84
2535/36	6.04	34.71	5.74
2536/37	6.03	37.57	6.38
2537/38	5.64	50.46	8.95
2538/39	6.24	57.69	9.24
2539/40	6.00	56.19	9.37
2540/41	5.74	42.21	7.35
2541/42	5.89	50.59	8.51
2542/43	5.88	53.14	9.04
2543/44	5.80	48.65	8.39

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

3.2 การเปลี่ยนแปลงการผลิตน้ำตาลทราย

จากเดิมในปีการผลิต 2513/14 มีโรงงานน้ำตาลเพียง 27 โรง หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็มีโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปีการผลิต 2521/22 มีโรงงานน้ำตาลถึง 44 โรง แต่นับตั้งแต่ปีการผลิต 2522/23 ถึง 2525/26 มีบางโรงงานที่ไม่เปิดทำการผลิตน้ำตาล หลังจากปีการผลิต 2526/27 จึงมีโรงงานที่เปิดทำการผลิตจนครบทั้ง 44 โรง ต่อมาได้มีการตั้งโรงงานน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นอีก 2 โรง ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดชัยภูมิ ในปีการผลิต 2527/28 และในภาคกลาง คือ จังหวัดสุพรรณบุรี ในปีการผลิต 2528/29 จึงทำให้มีโรงงานน้ำตาลรวมทั้งประเทศ 46 โรงจนถึงปัจจุบัน (ตารางที่ 3.2)

ในด้านการผลิตน้ำตาลทรายนั้น ปริมาณผลผลิตน้ำตาลทรายก็มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น คือ จากผลผลิตน้ำตาลทราย 2.22 ล้านตัน ในปีการผลิต 2525/26 เป็น 4.88 ล้านตัน ในปีการผลิต 2534/35 และเพิ่มเป็น 4.98 ล้านตัน ในปีการผลิต 2543/44 (ตารางที่ 3.2)

ส่วนผลผลิตน้ำตาลทรายต่อตันอ้อยนั้นก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน นับตั้งแต่ปีการผลิต 2535/36 เป็นต้นมา ได้มีการซื้อขายอ้อยด้วยวิธีการซื้อขายอ้อยตามคุณภาพความหวาน โดยมีหน่วยวัดเป็น CCS (Commercial Cane Sugar) และตั้งแต่ได้ใช้วิธีการซื้อขายอ้อยด้วยวิธีนี้แล้ว ปรากฏว่า ปริมาณผลผลิตน้ำตาลทรายต่อตันอ้อยเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ผลผลิตน้ำตาลทรายเพิ่มจาก 92.67 กก./ตันอ้อย ในปีการผลิต 2525/26 เป็น 102.80 กก./ตันอ้อย ในปีการผลิต 2534/35 และเพิ่มเป็น 103.90 กก./ตันอ้อย ในปีการผลิต 2542/43 แต่จะลดลงเล็กน้อยในปีการผลิต 2543/44 คือ 102.41 กก./ตันอ้อย (ตารางที่ 3.2)

สำหรับสัดส่วนของน้ำตาลทรายแต่ละประเภท พบว่า ผลผลิตส่วนใหญ่จะเป็นน้ำตาลทรายดิบ รองลงมาเป็นน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ตามลำดับ จากสัดส่วนการผลิตของน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว และน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ พบว่า ในปีการผลิต 2525/26 มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 63 27 และ 10 ของผลผลิตน้ำตาลทรายรวมทั้งหมด ตามลำดับ และเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ 44 42 และ 12 ของผลผลิตน้ำตาลทรายรวมทั้งหมด ตามลำดับ ในปีการผลิต 2543/44 และจะเห็นว่า สัดส่วนของน้ำตาลทรายดิบมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่น้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นเพราะโรงงานน้ำตาลมีแนวโน้มเปลี่ยนไปผลิตน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 3.3) ทั้งนี้เนื่องจากในอุตสาหกรรมต่างๆที่ใช้น้ำตาลทรายขาวและขาวบริสุทธิ์เป็นวัตถุดิบมีความต้องการเพิ่มขึ้น และตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก นอกจากนี้มีประเทศคู่ค้าบางประเทศที่เปลี่ยนการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบมาเป็นน้ำตาลทรายขาว และในบางปีราคาน้ำตาลทรายขาวในตลาดโลกมีราคาสูงกว่าน้ำตาลทรายดิบมาก จึงเป็นสาเหตุให้โรงงานน้ำตาลมีแนวโน้มเปลี่ยนไปผลิตน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.2 จำนวนโรงงาน ผลผลิตน้ำตาลทราย ผลผลิตน้ำตาลต่อตันอ้อย และค่าความหวาน (ซี.ซี.เอส.)
ปีการผลิต 2525/26 - 2543/44

ปีการผลิต	จำนวนโรงงาน (โรง)	ผลผลิตน้ำตาลทราย (ล้านตัน)	ผลผลิตน้ำตาลต่อ ตันอ้อย (กก.)	ค่าความหวาน (ซี.ซี.เอส.)
2525/26	43	2.22	92.67	10.34
2526/27	44	2.21	96.08	10.40
2527/28	45	2.47	98.65	10.59
2528/29	46	2.48	103.81	10.75
2529/30	46	2.54	103.73	10.80
2530/31	45	2.59	95.31	9.97
2531/32	46	3.90	106.24	10.92
2532/33	46	3.35	99.79	10.50
2533/34	46	3.83	94.74	10.18
2534/35	46	4.88	102.80	10.91
2535/36	46	3.62	104.20	11.60
2536/37	46	3.82	101.75	11.30
2537/38	46	5.27	104.35	11.76
2538/39	46	6.03	104.49	11.84
2539/40	46	5.82	103.51	11.78
2540/41	46	4.08	97.02	11.10
2541/42	46	5.19	103.72	11.66
2542/43	46	5.52	103.90	11.70
2543/44	46	4.98	102.41	11.62

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 3.3 ปริมาณผลผลิตน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว และน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ปีการผลิต 2525/26 - 2543/44

(หน่วย : ล้านตัน)

ปีการผลิต	น้ำตาลทรายดิบ	น้ำตาลทรายขาว	น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	รวมทั้งหมด
2525/26	1.39 (63)	0.60 (27)	0.23 (10)	2.22 (100)
2526/27	1.44 (65)	0.56 (25)	0.22 (10)	2.21 (100)
2527/28	1.57 (64)	0.64 (26)	0.26 (10)	2.47 (100)
2528/29	1.52 (61)	0.65 (26)	0.32 (13)	2.48 (100)
2529/30	1.68 (66)	0.63 (25)	0.23 (9)	2.54 (100)
2530/31	1.57 (61)	0.75 (29)	0.27 (10)	2.59 (100)
2531/32	2.64 (68)	0.89 (23)	0.36 (9)	3.90 (100)
2532/33	1.85 (55)	1.04 (31)	0.45 (14)	3.35 (100)
2533/34	2.07 (54)	1.19 (31)	0.58 (15)	3.83 (100)
2534/35	2.68 (55)	1.31 (27)	0.90 (18)	4.88 (100)
2535/36	1.92 (53)	1.03 (29)	0.66 (18)	3.62 (100)
2536/37	1.99(52)	0.79(21)	1.04(27)	3.82 (100)
2537/38	2.88(55)	1.52(29)	0.86(16)	5.27 (100)
2538/39	3.08(51)	1.78(30)	1.17(19)	6.03 (100)
2539/40	3.06(52)	1.90(33)	0.85(15)	5.82 (100)
2540/41	1.51(37)	1.97(48)	0.61(15)	4.08 (100)
2541/42	2.16(42)	2.14(41)	0.89(17)	5.19(100)
2542/43	2.14(39)	2.59(47)	0.78(14)	5.52(100)
2543/44	2.17(44)	2.07(42)	0.61(12)	4.98(98)*

หมายเหตุ : * ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 2 ของปริมาณผลผลิตน้ำตาลทรายทั้งหมด ได้แปรรูปเป็น น้ำตาลกรวด น้ำตาลทรายแดง และน้ำตาลคาราเมล เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

3.3 ชนิด คุณภาพ และระบบการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศ

3.3.1 ชนิดของน้ำตาลทราย

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลได้มีประกาศ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2537 และฉบับที่ 8 พ.ศ. 2539 ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2539 เรื่องกำหนดชนิดและคุณภาพน้ำตาลทรายให้โรงงานผลิต ซึ่งครอบคลุมน้ำตาลทราย 3 ชนิด ได้แก่

1. น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ หมายความว่า ผลึกซูโครสที่มีความบริสุทธิ์สูงมาก มีลักษณะเป็นเกล็ดใส มีสีขาวสะอาด ความชื้นเกือบจะไม่มีเลย และมีสิ่งเจือปนอื่นๆติดอยู่เป็นส่วนน้อยที่สุด
2. น้ำตาลทรายขาว หมายความว่า ผลึกซูโครสที่มีความบริสุทธิ์สูง มีลักษณะเป็นเกล็ดสีขาวถึงสีเหลืองอ่อน มีความชื้นบ้างเล็กน้อย เกล็ดน้ำตาลร่วนไม่ติดกัน และมีสิ่งเจือปนอื่นๆติดอยู่เป็นส่วนน้อย
3. น้ำตาลทรายดิบ หมายความว่า ผลึกซูโครสที่มีความบริสุทธิ์ต่ำ มีลักษณะเป็นเกล็ดใส มีสีน้ำตาลอ่อนถึงเข้มตามสีของกากน้ำตาลที่หุ้มอยู่รอบผลึก มีความชื้นสูง และเกล็ดน้ำตาลจะเกาะติดกัน เวลาเขย่าน้ำตาลจะเคลื่อนตัวช้าๆ

3.3.2 คุณภาพของน้ำตาลทราย

1. น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ มีค่าโพลาไรเซชัน ไม่น้อยกว่า 99.80 และค่าสีตั้งแต่ 0 - 45 หน่วย ICUMSA ที่ 420 nm. ความชื้นไม่เกินร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก
2. น้ำตาลทรายขาว แบ่งออกเป็น 3 เกรด โดยแต่ละเกรดมีคุณภาพดังนี้
 - 2.1 เกรด 1 มีค่าโพลาไรเซชัน ไม่น้อยกว่า 99.50 และค่าสีตั้งแต่ 46 - 200 หน่วย ICUMSA ที่ 420 nm. ความชื้นไม่เกินร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก
 - 2.2 เกรด 2 มีค่าโพลาไรเซชัน ไม่น้อยกว่า 99.50 และค่าสีตั้งแต่ 201 - 400 หน่วย ICUMSA ที่ 420 nm. ความชื้นไม่เกินร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก
 - 2.3 เกรด 3 มีค่าโพลาไรเซชัน ไม่น้อยกว่า 99.50 และค่าสีตั้งแต่ 401 - 1000 หน่วย ICUMSA ที่ 420 nm. ความชื้นไม่เกินร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก
3. น้ำตาลทรายดิบ มีค่าโพลาไรเซชัน ไม่น้อยกว่า 97.00 และค่าสีตั้งแต่ 1001 - 3,800 หน่วย ICUMSA ที่ 420 nm. ความชื้นไม่เกินร้อยละ 0.6 โดยน้ำหนัก ขนาดผลึกมากกว่า 0.20 มิลลิเมตร และน้ำตาลอินเวิร์คน้อยกว่าร้อยละ 3.00 โดยน้ำหนัก

สำหรับน้ำตาลทรายที่ผลิตได้และไม่เป็นไปตามกำหนด ให้จัดเป็นน้ำตาลทรายที่ไม่ได้คุณภาพ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรและจำเป็น คณะกรรมการน้ำตาลทรายอาจอนุญาตให้โรงงานผลิตน้ำตาลทรายที่มีคุณภาพแตกต่างไปจากที่กำหนดข้างต้นได้

ปัจจุบันได้มีบางประเทศ ซึ่งได้แก่ บราซิล และกัวเตมาลา ได้เปลี่ยนมาทำการผลิตน้ำตาลทรายดิบที่มีคุณภาพสูง คือมีค่าสีลดลง และมีความหวานเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อนำน้ำตาลทรายดิบที่มีคุณภาพสูงนี้ไปแปรรูปเป็นน้ำตาลทรายขาว จะทำให้ต้นทุนในการแปรรูปเป็นน้ำตาลทรายขาวต่ำกว่าน้ำตาลทรายดิบที่มีคุณภาพทั่วไป และเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตน้ำตาลทรายดิบที่มีคุณภาพทั่วไป ทำให้บางประเทศในแถบเอเชียได้หันมานำเข้าน้ำตาลทรายดิบที่มีคุณภาพสูงจากประเทศบราซิลแทนที่จะนำเข้าจากประเทศไทย จึงทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียหรือลดการส่งออกในตลาดเหล่านี้ ทั้งๆที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้เปรียบในด้านของระยะทางและค่าขนส่งในแถบเอเชีย

ในอดีตการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศนั้นเป็นไปอย่างเสรี โดยมีเพียงรัฐบาลเป็นผู้กำหนดปริมาณน้ำตาลทรายขาวไว้ให้โรงงานทำการผลิตเพื่อให้เพียงพอกับการบริโภคในแต่ละปี และได้กำหนดเพียงราคาจำหน่ายขั้นสูง เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. 2509 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ในพ.ศ. 2517 ส่วนราคาที่กำหนดขึ้นจริงและปริมาณการจำหน่ายให้เป็นไปตามกลไกของตลาด ต่อมาเมื่อนาระบบแบ่งปันผลประโยชน์มาใช้ตั้งแต่ฤดูกาลผลิต 2525/26 เป็นต้นมา ระบบการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศจึงเปลี่ยนไปเป็นระบบที่มีการควบคุมการซื้อขายและการส่งมอบ โดยมีการจัดตั้งสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวขึ้น ต่อมาสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานคณะกรรมการน้ำตาลทรายในปี พ.ศ.2527 และได้เปลี่ยนเป็นศูนย์ควบคุมและจำหน่ายน้ำตาลทราย ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งแต่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2528 ต่อมาได้มีการมอบหมายให้ศูนย์ควบคุมและจำหน่ายน้ำตาลทรายไปอยู่ในความรับผิดชอบของกองควบคุมการจำหน่าย บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2529 จนกระทั่งในปี พ.ศ.2537 ศูนย์ควบคุมและจำหน่ายน้ำตาลทรายได้ย้ายกลับไปอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายอีกครั้งหนึ่ง และได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์บริหารการผลิต การจำหน่ายและการขนย้ายน้ำตาลทราย ซึ่งระบบการบริหารงานของศูนย์ควบคุมดังกล่าว จะดูแลควบคุมการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้เป็นไปตามระเบียบและประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

ปริมาณผลผลิตน้ำตาลทรายที่ผลิตได้ในแต่ละฤดูกาลผลิต จะถูกแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1. น้ำตาลทรายโควตา ก ได้แก่ น้ำตาลทรายขาวหรือน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดให้โรงงานน้ำตาลผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศตามปริมาณ

ที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดในแต่ละฤดูกาลผลิต โดยการจำหน่ายน้ำตาลทรายโควตา ก นี้โรงงานน้ำตาลจะต้องจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อโดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

2. น้ำตาลทรายโควตา ข ได้แก่ น้ำตาลทรายดิบที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดให้โรงงานน้ำตาลผลิต แล้วส่งมอบให้บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด เพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศ

3. น้ำตาลทรายโควตา ก ได้แก่ น้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาวหรือน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดให้โรงงานน้ำตาลผลิตเพื่อการส่งออกได้ หลังจากที่โรงงานผลิตน้ำตาลทรายได้ครบตามปริมาณที่ได้จัดสรรให้ตามโควตา ก และโควตา ข แล้ว

สำหรับระบบการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศหรือการจำหน่ายน้ำตาลโควตา ก นั้น คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้มอบหมายให้คณะกรรมการน้ำตาลทรายเป็นผู้วางแผนควบคุมและกำหนดวิธีการจำหน่าย และมอบให้ศูนย์บริหารการผลิต การจำหน่าย และการขนย้ายน้ำตาลทรายเป็นฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศนั้นจะมีลักษณะเป็นตลาดกลาง โดยโรงงานน้ำตาลจะดำเนินการขายอย่างเสรี เพียงแต่คณะกรรมการน้ำตาลทรายจะควบคุมปริมาณน้ำตาลทรายที่จะเข้าสู่ตลาดกลาง และรักษาเสถียรภาพของราคาไว้ โดยที่คณะกรรมการน้ำตาลทรายจะกำหนดงวดการนำน้ำตาลออกมาจำหน่ายตามความต้องการของตลาด โดยจะแบ่งงวดจำหน่ายออกเป็น 52 งวด ตามจำนวนสัปดาห์ในรอบปี เพื่อให้โรงงานน้ำตาลนำน้ำตาลออกมาจำหน่ายสัปดาห์ละ 1 งวด ให้กับผู้ค้าส่งหรืออุตสาหกรรมต่างๆที่ใช้น้ำตาลทรายเป็นวัตถุดิบ โดยมีศูนย์บริหารการผลิต การจำหน่าย และการขนย้ายน้ำตาลทรายจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานควบคุม โดยออกใบอนุญาตขนย้ายน้ำตาลทรายของโรงงานน้ำตาลต่างๆให้ผู้ซื้อหลังจากที่ได้ชำระค่าน้ำตาลให้กับตัวแทนของโรงงานน้ำตาลแล้ว และหลังจากนั้นผู้ซื้อน้ำตาลก็จะนำไปอนุญาตดังกล่าวของโรงงานน้ำตาลไปรับน้ำตาลเพื่อนำไปจำหน่ายต่อไป

3.4 โครงสร้างของตลาดส่งออกน้ำตาลทราย

3.4.1 ลักษณะทั่วไปของตลาดน้ำตาลทรายโลก

การค้าน้ำตาลระหว่างประเทศนั้นเป็นผลมาจากข้อตกลงทางการตลาด ซึ่งข้อตกลงแต่ละฉบับจะมีลักษณะและการดำเนินการที่แตกต่างกัน และในปัจจุบันการค้าน้ำตาลในตลาดโลกจะทำการกันภายใต้เงื่อนไขระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย สามารถแบ่งตลาดออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ตลาดภายใต้ข้อตกลงพิเศษ การซื้อขายน้ำตาลภายใต้ข้อตกลงพิเศษ เป็นการซื้อขายระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล ซึ่งมีรูปแบบเป็นการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมสถานการณ์ทางการตลาดให้เป็นที่ไปตามนโยบายการค้าของรัฐบาลประเทศต่างๆ

2. ตลาดเสรี การซื้อขายน้ำตาลในตลาดเสรี จะมีลักษณะการซื้อขายเป็นที่ไปตามกลไกของตลาด

ในปัจจุบันการซื้อขายน้ำตาลในตลาดโลก ส่วนใหญ่จะเป็นไปภายใต้เงื่อนไขของตลาดเสรี และสำหรับการส่งออกน้ำตาลของประเทศไทยนั้น จะเป็นการค้าภายใต้เงื่อนไขของตลาดเสรีเกือบทั้งหมด ยกเว้นปริมาณที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา (โควตานำเข้า)

3.4.2 ลักษณะของผู้ซื้อน้ำตาลทรายในตลาดโลก

การซื้อขายน้ำตาลระหว่างประเทศนั้นจะมีทั้งองค์กรและเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการซื้อขาย ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของผู้ซื้อออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐ เป็นองค์กรที่รัฐบาลตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการซื้อขายน้ำตาล
2. บริษัทเอกชน เป็นองค์กรที่เอกชนตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการค้าน้ำตาล โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเอกชนที่ประกอบการแปรรูปน้ำตาล
3. นายหน้าและผู้ค้ำน้ำตาล เป็นองค์กรอิสระหรือนักธุรกิจ ที่มีบทบาทมากต่อการค้าน้ำตาลโลก สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 พวก คือ

3.1 นายหน้า (Broker) เป็นบุคคลหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ซื้อหรือผู้ขายในการนำเสนอซื้อหรือขายไปแจ้งให้แก่ผู้ซื้อหรือผู้ขาย โดยที่นายหน้าจะไม่มีความเสี่ยงในการประกอบการ และจะได้รับค่าตอบแทนจากผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ได้ตกลงทำสัญญาซื้อขายกัน

3.2 ผู้ค้ำหรือบริษัทผู้ค้ำ (Operator or Trade House) เป็นองค์กรหรือนักธุรกิจที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับนายหน้า ซึ่งเป็นการพัฒนามาจากธุรกิจแบบนายหน้า จะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายให้กับลูกค้า และจะยอมรับความเสี่ยงเอาไว้เอง โดยการซื้อขายก่อน แล้วหาตลาดเพื่อนำไปซื้อหรือขายอีกต่อหนึ่ง และมีบทบาทสำคัญในการเก็งกำไรด้วยการใช้กลไกของตลาดล่วงหน้า

สำหรับบริษัทผู้ค้ำน้ำตาล (Trade Houses) ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายน้ำตาลที่มีบทบาทมากในตลาดโลก สำหรับในส่วนที่เป็นตลาดเสรี ทำให้เกิดการซื้อขายโดยอาศัยตลาดล่วงหน้า มีการเก็งกำไร และจะยอมรับความเสี่ยงเอาไว้เอง นอกจากนี้บริษัทรับซื้อจะรับผิดชอบค่าขนส่ง และค่าประกันภัยเอง โดยที่ผู้ขายจะขายในราคา เอฟ.โอ.บี. แต่ผู้ซื้อจะซื้อในราคา ซี.ไอ.เอฟ. ปัจจุบันบริษัทผู้ค้ำน้ำตาลมีแนวโน้มที่จะดำเนินการค้าโดยแบ่งตลาดตามภูมิภาคมากขึ้น คือ

ก. ตลาดการค้าน้ำตาลในภูมิภาคแอฟริกาและตะวันออกกลาง ส่วนใหญ่จะนำเข้าน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์จากสหภาพยุโรปเป็นส่วนใหญ่ บริษัทผู้ค้าน้ำตาลที่สำคัญ เช่น บริษัท ฟุกเดน (Fucden) บริษัท จีน ไลออน บริษัท อี.ดี. แอนด์ เอฟ. มาน บริษัท โกโลเดช เป็นต้น

ข. ตลาดการค้าน้ำตาลในภูมิภาคเอเชียและตะวันออกไกล จะนำเข้าทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว สำหรับประเทศที่นำเข้าน้ำตาลทรายดิบเพื่อไปทำรีไฟน์ผลิตเป็นน้ำตาลทรายขาว ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ส่วน มาเลเซีย อินเดีย บังกลาเทศ จะนิยมนำเข้าน้ำตาลทรายขาว บริษัทผู้ค้าน้ำตาลที่สำคัญในภูมิภาคนี้ เช่น บริษัท มิตรชุย บริษัท มิตรชุยบิชิ บริษัท อีโตซู บริษัท เคอร์รี่ ฟูดสตัฟฟ์ (ฮ่องกง) เป็นต้น

ค. ตลาดการค้าน้ำตาลในภูมิภาคอเมริกาเหนือและใต้ บริษัทผู้ค้าน้ำตาลที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท ฟาร์แมน บริษัท เวสต์เวย์ (ซึ่งเป็นสาขาของบริษัท อี.ดี. แอนด์ เอฟ. มาน) และบริษัท ฟุกเดน (Fucden)

3.4.3 วิธีการขายน้ำตาลทรายในตลาดโลก

การค้าน้ำตาลระหว่างประเทศ สามารถแบ่งวิธีการขายออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) วิธีการเจรจาโดยตรงระหว่างเอกชนผู้ขายและผู้ซื้อ วิธีการขายแบบนี้จะอาศัยความเข้าใจในตลาดโลกมากที่สุด โดยที่การซื้อขายจะดำเนินการติดต่อสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์ โทรพิมพ์ จดหมาย หรือการติดต่อระหว่างผู้ขาย โรงงานน้ำตาลกับผู้ค้าน้ำตาลระหว่างประเทศ ซึ่งมีทั้งส่งมอบทันที (Spot) กับการซื้อขายโดยการส่งมอบในอนาคต (Future) ซึ่งปกติจะมอบให้นายหน้าเป็นผู้เจรจาในการขาย แต่ในการตกลงที่จะซื้อขายกันนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงของทั้งสองฝ่ายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ในทางปฏิบัติ ประเทศไทยไม่ได้ขายน้ำตาลให้แก่ผู้บริโภครโดยตรง แต่จะขายให้กับบริษัทนายหน้าและบริษัทผู้ค้าน้ำตาลระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ บริษัท เททแอนด์โลล์ อินเตอร์เนชันแนล จำกัด บริษัท อีโตซูอินเตอร์เนชันแนล จำกัด บริษัท อี.ดี. แอนด์ เอฟ. มาน บริษัท เคอร์รี่เทรดดิ้ง จำกัด และบริษัท กิลด์ แอนด์ คัพฟิส จำกัด เป็นต้น ราคาที่ทำการซื้อขายน้ำตาลของไทยนั้นจะอยู่ในรูปของราคา เอฟ.ไอ.บี. โดยจะอิงราคาตลาดน้ำตาลทรายล่วงหน้าในตลาดนิวยอร์กเป็นส่วนใหญ่ สำหรับเงื่อนไขสัญญาซื้อขายกันจะเป็นเงื่อนไขที่ถือปฏิบัติทั่วไปในวงการค้าน้ำตาลระหว่างประเทศ

2) วิธีการประมูลแบบเปิดเผย (Public Tender) วิธีการขายแบบนี้จะเป็นการขายโดยหน่วยงานที่จัดขายของประเทศ ซึ่งจะจัดส่งข้อมูลรายละเอียดในการขาย เช่น คุณภาพ จำนวนที่จะขาย การบรรจุหีบห่อ เวลาส่งมอบสินค้า วิธีการชำระเงิน และเงื่อนไขอื่นๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะส่งผ่าน

นายหน้าเพื่อติดต่อเสนอผู้ที่สนใจในการซื้อ มาเสนอราคาและเงื่อนไขต่างๆในการซื้อ โดยที่ผู้ขายที่เปิดประมูลจะตัดสินใจเลือกขายให้แก่ผู้ที่เสนอราคาและเงื่อนไขในการซื้อที่ดีที่สุด

3) วิธีการเจรจาในระดับรัฐบาล วิธีการขายแบบนี้เป็นการขายโดยมีเอกชนเข้าร่วมในฐานะคณะผู้แทนการค้าที่ไปร่วมในการเจรจา มักจะเป็นการเจรจารวมกับการค้าทั่วไประหว่างประเทศทั้งสอง (ทวิภาคี) ซึ่งผลของการเจรจามักจะเกิดจากข้อตกลงทางด้านนโยบายมากกว่าสถานะทางด้านการตลาด และไม่มีความสัมพันธ์กับราคาน้ำตาลในตลาดโลกโดยตรง การขายแบบนี้นายหน้าจะไม่มีส่วนในการติดต่อซื้อขายกัน สำหรับวิธีการขายแบบนี้ไม่เป็นที่นิยมใช้กันมากนัก

3.4.4 การกำหนดราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

การกำหนดราคาส่งออกน้ำตาลไปต่างประเทศ ในปัจจุบันนิยมทำกัน 2 วิธี คือ

1) การกำหนดราคาแบบตายตัว (Fixed Price) เป็นการกำหนดราคาโดยที่ผู้ซื้อและผู้ขายจะทำการพิจารณาราคาในตลาดแล้วจึงทำการเจรจาต่อรอง ซึ่งจะกำหนดราคาเพียงราคาเดียวในสัญญา แต่ละฉบับที่ทำการซื้อขายกัน ถึงแม้ว่าราคาในตลาดโลกจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ราคาที่ได้ทำการตกลงซื้อขายกันแล้วนั้นก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดอายุของสัญญา การกำหนดราคาแบบนี้มีข้อเสีย คือ การเสี่ยงต่อการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ถ้าหากราคาน้ำตาลในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงแตกต่างกับราคาที่ตกลงซื้อขายกันมาก

2) การกำหนดราคาแบบ SEO (Seller's Executable Order) เป็นแบบที่ผู้ขายสามารถกำหนดราคาได้ตามราคาในตลาดโลก นอกจากนี้ยังเป็นการกำหนดราคาของผู้ซื้อและผู้ขายทำการซื้อขายด้วยสัญญาในตลาดล่วงหน้า โดยราคาที่ขายได้จะเป็นราคาที่ซื้อขายกันตามสัญญา ซึ่งการกำหนดราคาขายแบบนี้ผู้ขายจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาในตลาดโลกอย่างใกล้ชิด และในปัจจุบันการกำหนดราคาส่งออกของไทยส่วนใหญ่ จะกำหนดราคาขายด้วยวิธีนี้

3.4.5 ตลาดที่กำหนดราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

ราคาน้ำตาลที่ทำการซื้อขายกันระหว่างประเทศของการค้ำน้ำตาลในตลาดเสรีในปัจจุบันเกือบทั่วโลก จะใช้ราคาซื้อขายที่อ้างอิงกันจากตลาดที่สำคัญ 2 แห่ง คือ

1) ตลาดนิวยอร์ก ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการซื้อขายน้ำตาลทรายดิบระหว่างประเทศ ซึ่งมีรหัสสินค้า คือ หมายเลข 11 จึงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า "ตลาดนิวยอร์กหมายเลข 11" ซึ่งหมายถึง ตลาดซื้อขายน้ำตาลทรายดิบที่ตลาดนิวยอร์ก โดยที่หน่วยของราคาจะกำหนดเป็นเซ็นต์/ปอนด์ เอฟ. โอ.บี. ณ ต้นทางท่าเรือของประเทศผู้ขาย ซึ่งในตลาดนี้เป็นตลาดที่มีการซื้อขายน้ำตาลมากที่สุด และราคาซื้อขายในตลาดนี้ก็ใช้กำหนดการซื้อขายระหว่างประเทศมากที่สุดเช่นกัน

2) ตลาดลอนดอน ตั้งอยู่ในประเทศอังกฤษ เป็นการซื้อขายน้ำตาลทรายขาวระหว่างประเทศ ซึ่งมีรหัสสินค้า คือ หมายเลข 5 จึงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า " ตลาดลอนดอนหมายเลข 5 " ซึ่งหมายถึง ตลาดซื้อขายน้ำตาลทรายขาวที่ตลาดลอนดอน โดยที่หน่วยของราคาจะกำหนดเป็นดอลลาร์/ตัน เอฟ. โอ. บี. ณ ท่าเรือของกลุ่มประเทศแคริบเบียน ซึ่งการที่ตลาดนี้มีหน่วยของราคาเป็นดอลลาร์/ตันนั้นก็เพื่อความสะดวกและง่ายในการซื้อขาย

3.4.6 ลักษณะราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

ราคาน้ำตาลที่ใช้ซื้อขายกันในตลาดเสรีเกือบทั่วโลก แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) ราคาล่วงหน้าหรือราคาส่งมอบในอนาคต (Future Price) จะมีระยะเวลาล่วงหน้าประมาณ 23 เดือน ซึ่งจะคล้ายกันทั้ง 2 ตลาด แต่เดือนที่มีราคาอาจจะแตกต่างกัน โดยที่ราคาล่วงหน้าของแต่ละเดือนจะเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทุกครั้งที่มีการเสนอซื้อและเสนอขายตามกลไกของตลาด ซึ่งปกติราคาซื้อขายล่วงหน้าของเดือนที่ใกล้จะสูงกว่าเดือนที่ใกล้ส่งมอบ เพราะเกิดจากการมีภาระของค่าเก็บรักษา และค่าดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น

2) ราคาส่งมอบทันที (Spot) เป็นราคาประจำวันที่ใช้เป็นราคาอ้างอิง โดยมีคณะกรรมการของตลาดเป็นผู้กำหนดราคาขึ้นมาจากราคาที่มีการซื้อขายจริง

3.4.7 โครงสร้างและลักษณะของตลาดส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลทรายรายใหญ่ในอันดับต้นๆ (อันดับ 3) ของโลก โครงสร้างและลักษณะของตลาดส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยในปัจจุบันจะประกอบด้วย

ก. บริษัทผู้ส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย

ปัจจุบันมีบริษัทผู้ส่งออกน้ำตาลทรายทั้งหมด 8 บริษัท โดยที่การส่งออกน้ำตาลทรายดิบโคเวตา ข นั้น จะมีบริษัทส่งออกเพียงบริษัทเดียวเท่านั้น คือ บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ส่วนที่เหลืออีก 7 บริษัท จะเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลโคเวตา ค ให้กับโรงงานน้ำตาลต่างๆ ซึ่งบริษัทผู้ส่งออกน้ำตาลทรายทั้งหมด ได้แก่

1) บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2525 เป็นบริษัทร่วมระหว่างชาวไร่ อ้อย โรงงานน้ำตาล และกระทรวงอุตสาหกรรม โดยแต่ละฝ่ายจะถือหุ้นเท่าๆกัน เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลทรายโคเวตา ข. ของทุกโรงงานน้ำตาล

2) บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2496 มีกระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ นอกจากนี้ยังที่ผู้ถือหุ้นจากโรงงานน้ำตาล

กลุ่มอิสระ กลุ่มสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย และโรงงานน้ำตาลที่เป็นรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

3) บริษัท คำผลผลิตน้ำตาล จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นของกลุ่มโรงงานน้ำตาล 26 โรงงาน ในสังกัดสมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้แยกออกไปตั้งบริษัทส่งออกเอง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มมิตรผล ได้ก่อตั้งบริษัท น้ำตาลแปซิฟิก จำกัด กลุ่มนิวกวังสุนท์ ได้ก่อตั้งบริษัท เค.เอส.แอล. จำกัด และกลุ่มน้ำตาลไทยเอกสิทธิ์ ได้ก่อตั้งบริษัท ที.ไอ.เอส.เอส. จำกัด

4) บริษัท ส่งออกน้ำตาลสยาม จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2527 เป็นของกลุ่มสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

5) บริษัท การค้าอุตสาหกรรมน้ำตาล จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2529 เป็นของกลุ่มสมาคมการค้าอุตสาหกรรมน้ำตาล เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

6) บริษัท น้ำตาลแปซิฟิก จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2534 เป็นของกลุ่มมิตรผล เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

7) บริษัท ส่งออก เค.เอส.แอล. จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2534 เป็นของกลุ่มนิวกวังสุนท์ เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

8) บริษัท ที.ไอ.เอส.เอส. จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2534 เป็นของกลุ่มบริษัท น้ำตาลไทยเอกสิทธิ์ จำกัด เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโควตา ค

ข. บริษัทผู้ซื้อต่างประเทศ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลทรายรายใหญ่ของโลก และยังส่งออกน้ำตาลทรายไปยังประเทศต่างๆทั่วโลก แต่ก็ไม่ได้ขายน้ำตาลทรายให้กับประเทศผู้บริโภคโดยตรง เนื่องจากการขายน้ำตาลทรายของไทยเกือบทั้งหมดจะเป็นการขายให้กับบริษัทนายหน้าและผู้ค้าน้ำตาล เช่น บริษัท เคอร์รี่เทรดดิ้ง (ฮ่องกง) จำกัด บริษัท กิลล์ แอนด์ คัพพัส จำกัด บริษัท เทต แอนด์ ไลล์ อินเตอร์เนชันแนล จำกัด บริษัท อีโด้ซู อินเตอร์เนชันแนล จำกัด บริษัท อี.ดี. แอนด์ เอฟ.มาน และบริษัท เจ ไลอ้อน จำกัด เป็นต้น ซึ่งบริษัทผู้ค้าต่างๆเหล่านี้จะกระจายน้ำตาลทรายที่รับซื้อไปยังประเทศผู้นำเข้าต่างๆตามผลกำไรที่จะได้รับ โดยไม่คำนึงถึงส่วนแบ่งการตลาดของประเทศผู้ส่งออกในแต่ละตลาดผู้นำเข้า

ค. ราคาส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย

สำหรับราคาส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย ได้กำหนดราคาขายแก่ผู้ซื้อต่างประเทศ ทั้ง 2 ลักษณะ โดยส่วนใหญ่ใช้ราคาจากตลาดนิวยอร์กหมายเลข 11 ในราคา เอฟ.โอ.บี. ณ ท่าเรือกรุงเทพ หรือท่าเรือแหลมฉบัง หรือท่าเรือศรีราชา เนื่องจากประเทศไทยส่งออกน้ำตาลทรายดิบเป็นส่วนใหญ่

ง. โครงสร้างการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาต่างๆ

สัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยในอดีต คือในช่วงปี 2525-29 พบว่าประมาณร้อยละ 90 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวมนั้นเป็นการส่งออกน้ำตาลทรายดิบ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 10 เป็นการส่งออกน้ำตาลทรายขาว แต่ต่อมาสัดส่วนการส่งออกระหว่างน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี 2540-44 ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกระหว่างน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวของประเทศไทยได้เปลี่ยนไปเป็น ประมาณร้อยละ 64 และ ร้อยละ 36 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวม ตามลำดับ (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 ค่าเฉลี่ยของการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาต่างๆ

ประเภทของน้ำตาลทราย	2525-29		2530-34		2535-39		2540-44	
	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
น้ำตาลทรายดิบ	7,540,891.00	89.97	9,640,167.30	80.80	11,587,927.95	70.62	10,170,820.89	64.43
น้ำตาลทรายขาว	840,376.69	10.03	2291282.284	19.20	4821938.652	29.38	5615119.66	35.57
น้ำตาลทรายรวม	8,381,267.69	100.00	11,931,449.58	100.00	16,409,866.60	100.00	15,785,940.55	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สำหรับสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆจากอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ยกเว้นในบางประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งจากเดิมในช่วงปี 2525-29 ประเทศไทยส่งออกน้ำตาลทรายไปยังประเทศจีนในสัดส่วนร้อยละ 25 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวมของไทย และช่วงหลังจากนั้นเป็นต้นมาสัดส่วนการส่งออกไปยังประเทศจีนได้ลดลงโดยตลอดจนกระทั่งเหลือเพียงร้อยละ 5 ในช่วงปี 2540-44 สำหรับสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดานั้นก็มีสัดส่วนที่ลดลงโดยตลอดเช่นกัน คือ

จากในช่วงปี 2525-29 มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 5 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวม และลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.6 ในช่วงปี 2540-44 เท่านั้น ส่วนกลุ่มประเทศลาตินอเมริกานั้นพบว่า ประเทศไทยมีการส่งออกน้ำตาลทรายไปยังกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาเพียงแค่ 2 ช่วงแรกเท่านั้น คือในช่วงปี 2525-29 สัดส่วนการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศนี้มีเพียงร้อยละ 0.2 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวมของไทยเท่านั้น ต่อมาในช่วงปี 2530-34 สัดส่วนการส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.7 แต่ช่วงหลังจากนั้นเป็นต้นมาประเทศไทยก็ไม่ได้มีการส่งออกน้ำตาลทรายไปยังกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาอีกเลย (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 ค่าเฉลี่ยของปริมาณและร้อยละการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ในช่วงระยะเวลาต่างๆ

ประเทศ	2525-29		2530-34		2535-39		2540-44	
	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
ญี่ปุ่น	2,067,876.81	24.67	2,461,823.30	20.63	3,379,965.28	20.60	3,284,372.80	20.81
จีน	2,058,658.86	24.56	2,454,293.61	20.57	2,487,832.88	15.16	832,371.88	5.27
มาเลเซีย	538,315.94	6.42	718,482.77	6.02	1,370,683.23	8.35	1,173,566.49	7.43
เกาหลีใต้	1,112,066.60	13.27	2,247,370.84	18.84	2,576,083.66	15.70	1,611,636.56	10.21
ศรีลังกา	184,456.70	2.20	473,101.85	3.97	535,482.00	3.26	391,619.00	2.48
อินโดนีเซีย	127,018.08	1.52	488,654.50	4.10	1,497,800.06	9.13	4,575,975.85	28.99
สหรัฐอเมริกาและแคนาดา	381,444.88	4.55	87,712.55	0.74	95,965.38	0.58	88,391.17	0.56
ละติน	17,450.00	0.21	200,340.42	1.68	200.00	0	0	0
ยุโรป	885,515.26	10.57	937,463.63	7.86	419,810.89	2.56	1,012,480.97	6.41
แอฟริกา	318,106.02	3.80	401,314.01	3.36	510,856.27	3.11	402,298.61	2.55
เอเชียตะวันออก	20,317.35	0.24	79,087.12	0.66	64,003.63	0.39	222,236.95	1.41
เอเชียตะวันตกเฉียงใต้	61,070.16	0.73	753,280.00	6.31	1,880,327.02	11.46	390,250.00	2.47
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ	145,354.81	1.73	199,617.62	1.67	1,124,473.06	6.85	1,107,863.82	7.02
เอเชียใต้	390,916.21	4.66	364,268.70	3.05	442,411.00	2.70	671,044.55	4.25
โอเชียเนีย	72,700.00	0.87	64,638.65	0.54	23,972.25	0.15	21,831.90	0.14
รวม	8,381,267.69	100.00	11,931,449.58	100.00	16,409,866.60	100.00	15,785,940.55	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สำหรับสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยไปยังประเทศอินโดนีเซียนั้น พบว่า มีสัดส่วนการส่งออกเพิ่มขึ้นโดยตลอด กล่าวคือ ในช่วงปี 2525-29 สัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยไปยังประเทศอินโดนีเซียมีเพียงร้อยละ 1.5 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวมของไทยเท่านั้น และได้เพิ่มเป็นร้อยละ 29 ในช่วงปี 2540-44 นอกจากนี้สัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยไปยังกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน กล่าวคือ ในช่วงปี

2525-29 สัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยไปยังกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 1.7 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวมของไทย และได้เพิ่มเป็นร้อยละ 7 ในช่วงปี 2540-44 ในขณะที่สัดส่วนการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยไปประเทศญี่ปุ่นนั้นมีสัดส่วนคงที่ คือตั้งแต่ช่วงปี 2530-34 เป็นต้นมามีสัดส่วนการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น ประมาณร้อยละ 21 ของการส่งออกน้ำตาลทรายรวม (ตารางที่ 3.5)

3.5 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับน้ำตาลทรายของประเทศไทย

ตั้งแต่ปีการผลิต 2525/2526 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้นำระบบแบ่งปันผลประโยชน์มาใช้ในการกำหนดราคารับซื้ออ้อย ซึ่งเป็นการคำนวณจากรายได้สุทธิที่ได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศและต่างประเทศในอัตราส่วน 70 : 30 โดยที่ชาวไร้อ้อยจะได้อ้อยละ 70 ส่วนโรงงานน้ำตาลจะได้อ้อยละ 30 ของรายได้สุทธิจากการขายน้ำตาลทรายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และในปีเดียวกันนี้รัฐบาลก็ได้อนุมัติให้จัดตั้งบริษัทร่วมระหว่างชาวไร้อ้อย โรงงานน้ำตาล และกระทรวงอุตสาหกรรมขึ้น คือ **บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด** เพื่อรับมอบน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลโคเวตา ข. จำนวน 600,000 ตัน จากโรงงานน้ำตาลไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้รัฐบาลได้นำราคาน้ำตาลทรายดิบโคเวตา ข. เป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคาน้ำตาลทรายมาตรฐานส่งออก ไม่ว่าโรงงานน้ำตาลจะจำหน่ายน้ำตาลโคเวตา ค. ได้ในราคาเท่าใด โดยจะนำรายได้สุทธิจากการส่งออกทั้งหมดและที่ขายภายในประเทศมาแบ่งให้แก่ชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลในอัตราส่วน 70 : 30 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ น้ำตาลโคเวตา ค. นั้นส่งออกโดย 2 บริษัท คือ บริษัทค้าผลผลิตน้ำตาล จำกัด และบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด¹ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายในการทำสัญญาระยะยาว (5 ปี) ในการจำหน่ายน้ำตาลดิบจำนวน 600,000 ตัน ให้กับบริษัทต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ บริษัทเทคแอนด์ไชน์ จำกัด จำนวน 300,000 ตัน บริษัทเคอรี่เทรดดิ้ง จำกัด จำนวน 150,000 ตัน และบริษัท อี.ดี. แอนด์ เอฟ. มาน อีกจำนวน 150,000 ตัน โดยผูกพันต้องส่งมอบสินค้าตามระยะเวลาที่กำหนด แต่ราคานั้นทางผู้ขายจะเป็นผู้กำหนดตามตลาดน้ำตาลในนิวยอร์ก โดยมีเงินเพิ่มตันละ 2.21 เหรียญสหรัฐจากราคาที่ตกลงซื้อขายกัน ซึ่งจากการทำสัญญาดังกล่าว ทำให้ชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลสามารถกำหนดราคาน้ำตาลล่วงหน้าได้ถึง 18 เดือน และทำให้สามารถกำหนดราคาอ้อยล่วงหน้าก่อนฤดูกาลผลิตได้ (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2527) และในปีการผลิต 2525/2526 นี้เองที่ ประเทศไทยได้กู้เงินจำนวน 78 ล้านดอลลาร์

¹ ปัจจุบันมีบริษัทผู้ส่งออกน้ำตาลทราย โคเวตา ค. ทั้งหมด 7 บริษัท ดังที่แสดงในหัวข้อ 3.5.1

สหราชอาณาจักรพาณิชย์ภายในประเทศไทย เพื่อนำมารักษาเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศ (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2529/30)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2527 ทั้งนี้เพื่อให้การซื้อขายอ้อยตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีกฎหมายรองรับหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการจัดระบบและควบคุมการผลิตและการจำหน่ายอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งให้ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงร่วมมือกับทางราชการในการกำหนดการผลิตอ้อยไปจนถึงการจัดสรรเงินรายได้จากการขายน้ำตาลทรายทั้งในและนอกราชอาณาจักร เพื่อให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและเกิดความเป็นธรรมแก่ชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และประชาชนผู้บริโภค นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ลดอัตราภาษีการค้าสำหรับการขายน้ำตาลทรายขาวน้ำตาลทรายดิบเฉพาะที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร โดยให้จัดเก็บเพียงอัตราร้อยละ 1.5 ของรายรับ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวไร่อ้อย และบรรเทาภาวะการขาดทุนของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายด้วย

ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา น้ำตาลทรายเป็นสินค้าห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากน้ำตาลทรายเป็นสินค้าที่มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ และหากปล่อยให้มีการนำเข้าโดยเสรีแล้วก็อาจเกิดภาวะสั่นคลอนหรือราคาตกต่ำผิดปกติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในประเทศไทยได้ (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2528)

ในปีการผลิต 2528/29 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีการงดเก็บภาษี 3 ประเภทเป็นการชั่วคราว ซึ่งได้แก่ ภาษีการค้าจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศ ภาษีการค้าจำหน่ายน้ำตาลเพื่อการส่งออก และภาษีเงินได้จากการจำหน่ายอ้อยสดของชาวไร่อ้อย

ต่อมาในปีการผลิต 2529/30 ประเทศไทยได้ครบกำหนดชำระหนี้งวดแรกที่ได้กู้มาตั้งแต่ปีการผลิต 2525/26 จำนวนเงินประมาณ 750 ล้านบาท โดยมีโรงงานน้ำตาลและชาวไร่อ้อยต้องรับภาระในการชำระหนี้จำนวนดังกล่าวร่วมกัน ซึ่งเงินจำนวนนี้ได้มาจากการงดเก็บภาษีชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษเช่นเดียวกับในปีการผลิต 2528/29 ได้แก่ ภาษีการค้าจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศ ภาษีการค้าจำหน่ายน้ำตาลเพื่อการส่งออก และภาษีเงินได้จากการจำหน่ายอ้อยสดของชาวไร่อ้อย ส่วนเงินที่เหลือจากการงดเก็บภาษีนี้นั้นก็ได้นำไปใช้ในการพยุงฐานะของชาวไร่อ้อยและรักษาเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศ ซึ่งจะแบ่งได้ดังนี้ โดยนำเงินรายได้จากการงดเก็บภาษีเงินได้ของชาวไร่อ้อย ร้อยละ 0.75 ไปเข้ากองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เพื่อรักษาเสถียร

ภาพของอุตสาหกรรม และนำรายได้จากการคงเก็บภาษีส่วนที่เหลือไปเพิ่มราคาอ้อยให้กับชาวไร้อ้อย เพื่อพยุงฐานะของชาวไร้อ้อย (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2529/30)

ในปีการผลิต 2530/31 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีการลดภาษีการค้ำจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศลง เหลือร้อยละ 1.5 จากเดิมร้อยละ 9.9 และงดการเก็บภาษีการค้ำจำหน่ายน้ำตาลเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 1 ปี (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2530/31)

ในการประชุมของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2532 ได้มีมติให้มีการลดภาษีการค้ำจำหน่ายน้ำตาลภายในประเทศลง เหลือร้อยละ 1.5 และงดการเก็บภาษีการค้ำจำหน่ายน้ำตาลเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 2 ปี โดยเริ่มจากปีการผลิต 2531/32 - 2532/33 (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2531/32)

ตั้งแต่ปีการผลิต 2535/36 เป็นต้นไป ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการซื้อขายอ้อยจากเดิมเป็นการซื้อขายตามน้ำหนักมาเป็นการซื้อขายตามคุณภาพความหวาน (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2533/34)

การประชุมของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 และ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2536 ได้มีมติอนุมัติเกี่ยวกับบทลงโทษโรงงานน้ำตาลที่ขอย้ายสถานที่ตั้ง และ/หรือ ขยายกำลังการผลิต โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือขยายกำลังการผลิตเกินกว่าที่กระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาต ด้วยการลดโควตาน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ที่ได้รับจัดสรรเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ (โควตา ก.) ของโรงงานลง นอกจากนี้คณะรัฐมนตรียังมีมติเห็นชอบให้มีการจำกัดปริมาณการผลิตอ้อยไม่เกินจำนวน 55 ล้านตัน/ปี และควรที่จะมีการกำหนดพื้นที่ปลูกอ้อยในแต่ละเขตให้ชัดเจนว่าเขตใดควรปลูกอ้อยจำนวนเท่าใด (Zoning) การย้ายสถานที่ตั้งโรงงานน้ำตาลและการขยายกำลังการผลิต จะต้องให้เหมาะสมกับปริมาณอ้อยในแต่ละพื้นที่ที่กำหนด นอกจากนี้การย้ายสถานที่ตั้งโรงงานน้ำตาลจะต้องไม่มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นจากปริมาณที่กำหนดไว้ในเขตดังกล่าว (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2535/36)

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 ประเทศไทยได้สมัครเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) โดยที่ประเทศไทยได้ประกาศเปิดตลาดสินค้าเกษตรทั้งหมด 23 รายการ ตามความผูกพันที่มีไว้กับองค์การการค้าโลก ซึ่งน้ำตาลทรายก็เป็นหนึ่งในรายการสินค้าเกษตรเหล่านี้ด้วย โดยการให้ประเทศที่ต้องการจะส่งสินค้าออกมายังประเทศไทยหรือผู้นำเข้าของไทยจะนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมด 23 รายการนี้ จะได้รับสิทธิชำระภาษีแต่ละสินค้าในอัตราภาษีตามประกาศที่ประเทศไทยกำหนดไว้ในแต่ละปีตามความผูกพันที่มีไว้กับองค์การการค้าโลก โดยจะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ การได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาและการได้รับสิทธิชำระภาษีนอกโควตาตามรายละเอียดในตารางที่ 3.6 นอกจากนี้กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องสินค้าเกษตรที่ต้องมี

หนังสือรับรองในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2538 กำหนดให้สินค้าน้ำตาลที่ได้จากอ้อยหรือหัวบีท และซูโครสที่บริสุทธิ์ในทางเคมีในลักษณะของแข็ง ตามพิกัดศุลกากรเข้าประเภทที่ 17.01 เป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก ที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อกรมศุลกากรเพื่อประกอบการนำเข้ามาสำหรับการนำเข้าตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป และได้ออกหนังสือรับรองในโควตาปี พ.ศ. 2538 ให้กับบริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด เป็นผู้นำเข้าแต่เพียงผู้เดียว ในปริมาณทั้งสิ้นจำนวน 13,105 ตัน ภายในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ต่อมาบริษัทโกเบ - ยา โฆกูอิน โกลีเยว จำกัด ได้ยื่นคำขอรับการจัดสรรชำระภาษีในโควตาสำหรับน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์จำนวน 1 ตัน และน้ำตาลทรายแดง จำนวน 1 ตัน ซึ่งน้ำตาลดังกล่าว มีแหล่งกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่น (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2537/38)

ตารางที่ 3.6 การกำหนดปริมาณในโควตา อัตราภาษีในและนอกโควตา สำหรับน้ำตาลทรายที่ประเทศไทยต้องเปิดตลาดนำเข้าภายใน 10 ปี ตามพันธระที่มีต่อองค์การการค้าโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 - 2547

ปี	ในโควตา		นอกโควตา
	ปริมาณ (ตัน)	อัตราภาษี (%)	อัตราภาษี (%)
2538	13,105.00	65	103
2539	13,177.78	65	102
2540	13,250.56	65	101
2541	23,323.33	65	100
2542	13,396.11	65	99
2543	13,468.89	65	98
2544	13,541.67	65	97
2545	13,614.44	65	96
2546	13,687.22	65	95
2547	13,760.00	65	94

ที่มา : ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ปีการผลิต 2537/38

ตั้งแต่ปีการผลิต 2527/28 จนถึงปีการผลิต 2540/41 (เฉพาะงวดที่ 1) ระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายได้ให้การสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก โดยให้ผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกได้ซื้อน้ำตาลทรายในราคาพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมส่งออกมีต้นทุนการผลิตต่ำลง สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันในต่างประเทศได้ ขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริม พัฒนาและขยายตลาดน้ำตาลทรายด้วย และเนื่องจากในช่วงที่ผ่านมา

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายต้องประสบกับปัญหาวิกฤตทั้งด้านราคาและขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงทำให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายมีมติให้ยกเลิกส่วนลดของราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศในราคาพิเศษสำหรับบริษัทผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกอีกต่อไป โดยให้มีผลในการปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2541/42)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ควบคุมราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศให้อยู่ในระดับเดิม โดยกำหนดราคาขายส่ง ณ โรงงาน สำหรับน้ำตาลทรายขาวไม่เกิน 1,100 บาท/กระสอบ น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ไม่เกิน 1,200 บาท/กระสอบ และกำหนดราคาขายปลีก สำหรับน้ำตาลทรายขาวไม่เกิน 12 บาท/กิโลกรัม น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ไม่เกิน 13 บาท/กิโลกรัม จนกระทั่งในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541 ได้มีการปรับเพิ่มเฉพาะราคาขายปลีกน้ำตาลทรายขาวเป็นไม่เกิน 12.50 บาท/กิโลกรัม น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เป็นไม่เกิน 13.50 บาท/กิโลกรัม ต่อมาในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการได้ออกประกาศกำหนดราคาน้ำตาลทรายใหม่ โดยแยกภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากราคาจำหน่าย และได้ปรับราคาขายส่ง ณ โรงงาน สำหรับน้ำตาลทรายขาวเป็นไม่เกิน 1,177 บาท/กระสอบ น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เป็นไม่เกิน 1,284 บาท/กระสอบ และราคาขายปลีกสำหรับน้ำตาลทรายขาวเป็นไม่เกิน 13.25 บาท/กิโลกรัม น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เป็นไม่เกิน 14.25 บาท/กิโลกรัม (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2543/44)

3.6 นโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศต่างๆ

การรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศต่างๆครั้งนี้อาจขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทำได้ยาก แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศคู่ค้าน้ำตาลทรายของไทยที่รวบรวมได้สามารถสรุปเป็นรายประเทศ/กลุ่มประเทศได้ดังหัวข้อต่อไปนี้

3.6.1 นโยบายของประเทศญี่ปุ่น

ในปี พ.ศ.2525 ประเทศญี่ปุ่นได้สั่งซื้อน้ำตาลทรายดิบจากต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 2,168,867 ตัน แต่ที่ประเทศญี่ปุ่นก็มีนโยบายในการผลิตน้ำตาลทรายให้ได้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศโดยในระยะแรกได้กำหนดเป้าหมายการผลิตให้ได้ร้อยละ 28 ของปริมาณความต้องการรวมของประเทศ และยังพยายามให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตอ้อยและบี๊ภายในประเทศ ซึ่งบรรษัทรักษาเสถียรภาพราคาน้ำตาลทรายจะทำการชื้อน้ำตาลทรายนำเข้าจากผู้ฟอก

ในราคาน้ำตาลทรายดิบเฉลี่ยและขายคืนให้กับผู้ฟอกในราคาที่สูงกว่า และในปี 2527 ประเทศญี่ปุ่นได้ลดการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบจากต่างประเทศ เพื่อลดการผลิตน้ำตาลทรายภายในประเทศลงให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการภายในประเทศ เนื่องจากในขณะนั้นญี่ปุ่นมีสต็อกน้ำตาลทรายอยู่มากจนเกินความต้องการใช้ภายในประเทศ จึงเป็นการช่วยเหลือโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบกระเทือนอันเนื่องมาจากสินค้าน้ำตาลทรายล้นตลาด (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2527)

จากรายงานการสัมมนาเรื่องเศรษฐกิจการค้าน้ำตาลในคาบสมุทรอินเดีย ระหว่างวันที่ 21 - 25 ตุลาคม 2539 ปรากฏว่า ประเทศญี่ปุ่นสามารถผลิตน้ำตาลได้เพียงร้อยละ 30 ของความต้องการใช้ในประเทศ และมีต้นทุนการผลิตสูงถึงกิโลกรัมละ 230 เยน ในขณะที่น้ำตาลนำเข้ามีต้นทุนการผลิตเพียงกิโลกรัมละ 50 เยน แต่รัฐบาลญี่ปุ่นยังคงมีการผูกขาดการนำเข้าและเก็บภาษีสูงถึงกิโลกรัมละ 40 เยน โดยกำหนดราคาขายน้ำตาลในประเทศกิโลกรัมละ 170 เยน ทำให้ประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลรวมทั้งประเทศไทย ไม่สามารถขยายการส่งออกน้ำตาลได้เท่าที่ควร (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2538/39)

นโยบายการค้าของประเทศญี่ปุ่นในช่วงปี 2539 สำหรับการนำเข้าน้ำตาลทรายจะต้องเสียภาษีศุลกากร (tariffs) ค่าธรรมเนียมพิเศษ (surcharges) และภาษีแปรผันหรือค่าธรรมเนียมแปรผัน (variable levies) ด้วย นอกจากนี้รัฐบาลยังเน้นการทำสัญญาระยะยาวในการนำเข้าน้ำตาลทรายจากประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลทรายหลายประเทศ (UNCTAD, 1996)

นโยบายน้ำตาลของประเทศญี่ปุ่นนั้นเป็นนโยบายที่มีการบิดเบือนภาวะตลาด ทั้งตลาดน้ำตาลและสารให้ความหวานภายในประเทศ รวมทั้งตลาดโลกเป็นอย่างมาก ราคาอุดหนุนน้ำตาลภายในประเทศส่งผลให้การบริโภคน้ำตาลของประเทศญี่ปุ่นลดลงและส่งเสริมให้ปริมาณการผลิตภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากเกินความเป็นจริง อีกทั้งยังส่งเสริมให้อุตสาหกรรมน้ำเชื่อมที่ทำมาจากข้าวโพด (high fructose corn syrup : HFCS) พัฒนาและเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดน้ำตาลกลับลดลงเป็นลำดับ (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2543/44)

การอุดหนุนราคาน้ำตาลของประเทศญี่ปุ่นจะดำเนินการภายใต้กฎหมายรักษาระดับราคาน้ำตาล (sugar price stabilisation law) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในนโยบายน้ำตาลของประเทศญี่ปุ่น และวัตถุประสงค์หลักของกฎหมายนี้ก็คือ เพื่อรักษาระดับราคาน้ำตาล ปกป้องตลาดน้ำตาลภายในประเทศจากน้ำตาลนำเข้าจากต่างประเทศและยังอุดหนุนรายได้ให้กับเกษตรกรอีกด้วย สำหรับมาตรการที่ญี่ปุ่นใช้เพื่อคงราคาอุดหนุนไว้ในระดับที่สูงนั้น ได้แก่ การจำกัดการนำเข้า การกำหนดภาษีนำเข้าในอัตราที่สูงมากและการกำหนดกฎระเบียบที่เข้มงวด ทั้งนี้รัฐบาลญี่ปุ่นได้กำหนดอัตราภาษีนำเข้าสำหรับน้ำตาลทรายดิบไว้ที่ 46,000 เยน/ตัน หรือประมาณ 17.57 บาท/กิโลกรัม และ

สำหรับน้ำตาลทรายขาวไว้ที่ 73,000 เยน/ตัน หรือประมาณ 27.89 บาท/กิโลกรัม และภายใต้กฎหมายรักษาระดับราคาน้ำตาล ราคาน้ำตาลนำเข้าจะถูกปรับเพิ่มขึ้นให้เท่ากับระดับราคาน้ำตาลภายในประเทศ โดยมีองค์การอุตสาหกรรมเกษตรและปศุสัตว์ (Agricultural and Livestock Industries Corporation : ALIC) เป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีวิธีการคือ ผู้นำเข้าทุกรายจะต้องขายน้ำตาลที่นำเข้าทั้งหมดให้กับ ALIC ที่ราคานำเข้าเฉลี่ย ณ เวลาที่สินค้ามาถึง จากนั้น ALIC ก็จะขายคืนให้กับผู้นำเข้าทันทีในราคาที่สูงขึ้น เนื่องจากได้รวมอากรนำเข้า ภาษี และเงินเก็บเพิ่มพิเศษเอาไว้ ส่วนภาษีและเงินเก็บเพิ่มพิเศษดังกล่าวนี้จะนำไปใช้เพื่ออุดหนุนเกษตรกรและส่งเสริมการเพาะปลูก (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2543/44)

เกษตรกรผู้ปลูกพืชในอุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศญี่ปุ่นจะได้รับเงินอุดหนุนมากที่สุด โดยคิดเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ 60 ของรายรับรวมในปี 2541 และในขณะที่สถานการณ์ราคาน้ำตาลในตลาดโลกตกต่ำอย่างมาก เช่นในปี 2542 ซึ่งคาดว่าเงินอุดหนุนที่ให้เกษตรกรญี่ปุ่นจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยที่เงินอุดหนุนส่วนใหญ่มาจากผู้บริโภคที่ต้องซื้อน้ำตาลในราคาที่สูงกว่าราคาในตลาดโลก และระบบอุดหนุนราคาน้ำตาลนี้เองได้ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยในประเทศสูงกว่าราคาในตลาดโลกเป็นอย่างมาก โดยในช่วงต้นปี 2544 ราคาขายปลีกน้ำตาลทรายขาวเฉลี่ยเท่ากับ 209.4 เยน/กิโลกรัม หรือประมาณ 80 บาท/กิโลกรัม เมื่อเทียบกับราคาในตลาดโลก (ตลาดลอนดอน) อยู่ที่ระดับ 29.7 เยน/กิโลกรัม หรือประมาณ 11.35 บาท/กิโลกรัม (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2543/44)

เมื่อเดือนเมษายน 2544 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบ 10 เยน/กิโลกรัม หรือประมาณ 3,650 บาท/ตัน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมน้ำตาลภายในประเทศ ซึ่งการยกเลิกดังกล่าวได้ส่งผลให้ราคาน้ำตาลภายในประเทศลดลงและยังกระตุ้นให้กระบวนการปฏิรูปอุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศเข้มข้นขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล, 2545)

3.6.2 นโยบายของประเทศจีน

เดิมการค้าน้ำตาลของประเทศจีนจะเป็นการผูกขาดขึ้นอยู่กับบริษัทเพียงบริษัทเดียวคือบริษัทนำเข้าและส่งออกธัญพืช น้ำมัน และอาหาร แห่งประเทศจีน (China National Cereal Oils and Foodstuffs Import and Export Corporation : CEROil) จนกระทั่งในปี 2535 รัฐบาลจีนได้ยกเลิกการอุดหนุนน้ำตาล และมณฑลต่างๆสามารถทำการซื้อขายน้ำตาลได้อย่างอิสระ ส่วนทางด้านราคาอ้อยนั้นรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด และเกษตรกรจะต้องขายอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาลที่รัฐบาลกำหนด

ไว้เท่านั้น สำหรับนโยบายการค้ารัฐบาลยังเป็นผู้กำหนดการซื้อขายน้ำตาลชนิดต่างๆเป็นส่วนใหญ่ (UNCTAD, 1996)

ในปี 2536 ปริมาณการนำเข้าน้ำตาลของประเทศจีนจะอยู่ในระดับคงที่ คือประมาณ 1 ล้านตัน ส่วนใหญ่จะนำเข้าจากคิวบาและออสเตรเลียตามสัญญาระยะยาว บางส่วนจะนำเข้าจากตลาดเสรี นอกจากนี้รัฐบาลยังพยายามส่งเสริมให้มีการส่งออกน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์โดยการไม่เก็บภาษี ทำให้ปริมาณส่งออกได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.5 ล้านตัน ในปี 2523 เป็น 1 ล้านตัน ในปี 2533 (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2535/36)

ในปี 2542 การนำเข้าน้ำตาลจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดภายในประเทศ เนื่องจากน้ำตาลที่นำเข้ามาใช้ในโรงงานผลิตอาหารเพื่อการส่งออกนั้นไม่ต้องเสียภาษี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ราคาน้ำตาลภายในประเทศลดลง (Sheales et al., 1999)

ในปี 2543 จีนได้กำหนดโควตานำเข้าน้ำตาลทรายประมาณ 200,000 ตัน ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่จะนำเข้าเพื่อ Re-export ซึ่งน้ำตาลทรายที่ประเทศจีนส่งออกนั้นเป็นน้ำตาลทรายขาว โดยจะส่งออกส่วนใหญ่ไปยังปากีสถาน อินโดนีเซีย และซาอุดีอาระเบีย (F.O. Licht GmbH., 2002) ส่วนอัตรากำหนดนำเข้าจะอยู่ที่ร้อยละ 8 - 35

ในปี 2544 จีนได้กำหนดอัตรากำหนดนำเข้าสำหรับน้ำตาลทรายดิบในโควตา เท่ากับร้อยละ 20 ส่วนอัตรากำหนดนอกโควตาโดยทั่วไปจะเก็บในอัตราร้อยละ 125 และประเทศที่มีสิทธิพิเศษ (M.F.N.) จะเก็บในอัตราร้อยละ 90 (Department of Laws and Regulations of the Customs General Administration of the People's Republic of China, 2001)

ปัจจุบันจีนได้ใช้มาตรการในการกำหนดโควตานำเข้า โดยมี CEROIL เป็นผู้กำหนด ซึ่งปริมาณโควตานั้นจะพิจารณาจากผลผลิตภายในประเทศเป็นหลัก และเมื่อจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปีแรกจีนจะต้องเพิ่มโควตานำเข้าเป็น 1.60 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นทุกๆปีจนปีที่ 5 จะเพิ่มโควตานำเข้าเป็น 1.954 ล้านตัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

3.6.3 นโยบายของประเทศมาเลเซีย

การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของประเทศมาเลเซีย ในปี 2536 มาเลเซียได้เก็บภาษีนำเข้าโดยจะเก็บภาษีตามมูลค่า (ad valorem tariff) ในอัตราร้อยละ 10 แต่ในปี 2538 ได้มีการเก็บเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 17 และในปี 2547 มาเลเซียจะต้องลดภาษีลงเหลือร้อยละ 15 ตามข้อตกลงของ WTO และในการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวนั้น ตั้งแต่ปี 2539 - 2547 รัฐบาลได้กำหนดภาษีตามมูลค่าของปริมาณการนำเข้าในโควตาในอัตราร้อยละ 5 (UNCTAD, 1996)

ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา รัฐบาลมาเลเซียได้มีการควบคุมราคาน้ำตาลมาโดยตลอด ราคาขายปลีกจะอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 1.45 ริงกิต และรัฐบาลอาจมีการปรับราคาลงบ้างเล็กน้อยตาม

ฤดูกาลต่างๆตามความต้องการใช้น้ำตาลที่มากขึ้น ทำให้ราคาขายส่งจะอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 1.35 ริงกิต ส่วนราคาส่งออกเฉลี่ยประมาณตันละ 900 - 950 ริงกิต

อุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศมาเลเซียจะเป็นอุตสาหกรรมเล็กๆ ในขณะที่ความต้องการภายในประเทศกลับเพิ่มขึ้น จึงทำให้มาเลเซียต้องนำเข้าน้ำตาลเพิ่มขึ้นโดยตลอด และในปี 2542 มาเลเซียจะนำเข้าน้ำตาลทรายดิบแล้วนำมาฟอกเป็นน้ำตาลทรายขาว แล้วส่งออกไปยังตลาดในภูมิภาค นอกจากนี้รัฐบาลยังเป็นผู้ควบคุมการนำเข้าตลอดจนการกำหนดโควตาด้วย และมาเลเซียได้ทำสัญญาระยะยาวจนถึงปี 2543 ในการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบกับประเทศออสเตรเลียและฟิจิ (Sheales et al., 1999)

ปัจจุบันรัฐบาลได้นำระบบโควตาทemporaryมาใช้ โดยการกำหนดปริมาณนำเข้าปีละ 17,400 ตัน และเก็บภาษีในโควตาในอัตราร้อยละ 5 และบวกเพิ่มอีก 220.46 ริงกิต/ตัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

3.6.4 นโยบายของประเทศเกาหลีใต้

ตั้งแต่ปี 2526 เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีนโยบายปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศอย่างมาก และได้ประกาศกำหนดอัตรานำเข้าและโควตาปริมาณการนำเข้า โดยจะทำในรอบครึ่งปีแรก และครึ่งปีหลังของทุกๆปี สำหรับในครึ่งปีหลังของปี 2526 (1 กค. - 31 ธค. 2526) ได้กำหนดปริมาณโควตานำเข้าไว้ 230,000 ตัน และเสียภาษีนำเข้าในอัตรา 60 วอน/กิโลกรัม (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2527)

ประเทศเกาหลีใต้เป็นประเทศที่นำเข้าน้ำตาลทรายดิบแล้วมาฟอกเป็นน้ำตาลทรายขาวเพื่อบริโภคภายในประเทศและส่งออก นอกจากนี้รัฐบาลได้มีการเก็บภาษีนำเข้าชั่วคราวสำหรับการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบ ในอัตราร้อยละ 3 และน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 50 ซึ่งการที่เก็บภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายขาวในอัตราที่สูงนั้นก็เพื่อจัดการแข่งขันของการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวนั่นเอง ส่วนราคาขายส่งน้ำตาลทรายขาวจะถูกรัฐบาลควบคุมเอาไว้ ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นมา และราคาขายส่งนี้จะถูกปรับหลายๆครั้งตามอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ต่อมาในช่วงกลางปี 2542 ราคาขายส่งจะอยู่ที่ประมาณ 814 วอน/กิโลกรัม (Sheales et al., 1999)

ในปี 2536 เกาหลีใต้ได้เก็บภาษีตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 9 และในอัตราร้อยละ 11 สำหรับน้ำตาลทรายขาว ในขณะที่ปี 2538 ได้เก็บภาษีสำหรับน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 23.7 และ 94.6 และจะลดลงเหลือร้อยละ 18 และ 85.1 ตามลำดับ ในปี 2547 (UNCTAD, 1996)

ปัจจุบันเกาหลีใต้ได้ใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีโดยการใช้อนุญาตนำเข้าน้ำตาลทราย ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของประเทศเกาหลีใต้ก่อน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

3.6.5 นโยบายของประเทศศรีลังกา

ในปี 2536 รัฐบาลของประเทศศรีลังกาได้เก็บภาษีตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 45 ต่อมาในปี 2538 ได้เก็บเพิ่มเป็นร้อยละ 66 และจะค่อยๆ ลดลงจนเหลือร้อยละ 50 ในปี 2547 และสำหรับการเก็บภาษีสำหรับน้ำตาลทรายขาวในปี 2536 นั้น รัฐบาลได้เก็บภาษีในอัตราร้อยละ 40 และเก็บเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปี 2547 เป็นร้อยละ 50 (UNCTAD, 1996)

3.6.6 นโยบายของประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียกลายเป็นประเทศผู้นำเข้าน้ำตาลทรายตั้งแต่ปี 2510 เป็นต้นมา ในช่วงปี 2538-39 และ 2539-40 อินโดนีเซียได้นำเข้าน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นอย่างมากเฉลี่ยแล้ว ประมาณ 1.4 ล้านตันต่อปี เนื่องจากความต้องการภายในประเทศมีมากกว่าประเทศจะผลิตได้ แต่ในปี 2540-41 ปริมาณนำเข้าได้ลดลงอย่างมากถึงร้อยละ 54 ทั้งนี้เนื่องจากการลดลงอย่างมากของค่าเงินรูเปียและปัญหาทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ (Sheales et al., 1999)

ในปี 2536 รัฐบาลอินโดนีเซียได้เก็บภาษีตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 10 แต่ต่อมาในปี 2538 ได้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 110 และจะลดลงเหลือร้อยละ 95 ในปี 2547 ตามข้อตกลงของ องค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

สำหรับการนำเข้าน้ำตาลทรายตั้งแต่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นมา รัฐบาลได้กำหนดโควตาภาษีนำเข้า และนอกจากนี้รัฐบาลได้เปิดให้เอกชนนำเข้าน้ำตาลทรายได้อย่างเสรี แต่ต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 20 - 25 แล้วแต่ประเภทน้ำตาลทรายและลักษณะการใช้ กล่าวคือ การนำเข้าเพื่อใช้บริโภคทุกประเภท จะเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 25 และการนำเข้าเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม จะเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 20 นอกจากนี้รัฐบาลยังได้มีการควบคุมการนำเข้าโดยต้องขอใบอนุญาตนำเข้า และได้กำหนดกฎระเบียบที่เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานสุขอนามัยที่เข้มงวดอีกด้วย (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

3.6.7 นโยบายของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา สหรัฐอเมริกาได้เริ่มกำหนดโควตานำเข้าน้ำตาลให้กับประเทศต่างๆตามระบบ tariff - rate quota โดยจะคิดจากปริมาณนำเข้าเฉลี่ยในช่วง 7 ปี เป็นเกณฑ์ในการกำหนดโควตา คือ ระหว่างปี 2518 - 2524 (โดยการตัดข้อมูลปีที่สูงหรือต่ำกว่าปกติออกไป) และในการจัดสรรโควตาให้กับบางประเทศ เช่น อาร์เจนตินา ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย จะสูงกว่าประเทศอื่นๆที่มีการส่งออกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับสิทธิพิเศษจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ

จุดประสงค์หลักของนโยบายน้ำตาลของสหรัฐอเมริกาก็คือ การอุดหนุนรายได้ให้กับเกษตรกรในประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมน้ำตาลนั้นนับเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการเกษตรที่ได้รับการอุดหนุนที่มากที่สุดในสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2541 รายได้ประมาณร้อยละ 40 ของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและบีทในอุตสาหกรรมน้ำตาลจะมาจากนโยบายของรัฐที่ได้เรียกเก็บเงินอุดหนุนจากผู้บริโภคและผู้ขายภาษี และมาตรการที่สหรัฐอเมริกานำมาใช้ ได้แก่ มาตรการกำหนดราคาสันสนุนขั้นต่ำ (supporting domestic sugar price) หรืออัตราให้กู้ (loan rate) และมาตรการกำหนดโควตานำเข้าน้ำตาล (restricting imports of sugar) หรือ ระบบโควตาตามพิกัดอัตราภาษีหรือโควตาภาษี (tariff rate quota) (ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล, 2543/44)

ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา สหรัฐอเมริกาได้นำระบบภาษีนำเข้า 3 ขั้นตอนมาใช้ ตามพันธะที่มีต่อองค์การการค้าโลก ดังนี้

ขั้นแรก เป็นการนำเข้าในโควตา โดยจัดเก็บภาษีในอัตรา 0.625 เซนต์/ปอนด์ ประเทศที่เสียภาษีในขั้นตอนนี้มีเพียง 5 ประเทศ คือ บราซิล กาบอง อาร์เจนตินา ไต้หวัน และออสเตรเลีย ส่วนประเทศอื่นๆที่ส่งน้ำตาลเข้าสหรัฐอเมริกาได้โดยไม่ต้องเสียภาษีด้วยการได้รับสิทธิพิเศษที่เรียกว่า generalised system of preferences (GSP) หรือ Caribbean Basin Initiative (CBI)

ขั้นสอง เป็นการจัดเก็บภาษีจากการนำเข้านอกโควตา โดยปริมาณที่เกินโควตา TRQ จะถูกเก็บภาษีนำเข้าในอัตรา 15.36 เซนต์/ปอนด์ และในการเจรจาอนุสัญญา กระทบวงเกษตรของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดฐานภาษีสําหรับการนำเข้านอกโควตาไว้ที่ 18.08 เซนต์/ปอนด์ ถึงแม้ว่าก่อนที่จะมีข้อตกลงนั้นฐานภาษีจะอยู่ที่ 16 เซนต์/ปอนด์

ขั้นสาม เกิดจากข้อตกลงระวางภัยพิเศษ (special safeguards : SSG) ภายใต้ข้อตกลง ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ต้องเสียเพิ่มเติมจากขั้นสอง

กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้กำหนดปริมาณนำเข้าโดยเสรีภายในขั้นแรก ซึ่งกระทรวงเกษตรจะพิจารณาจากปริมาณการผลิต การบริโภค และปริมาณนำเข้าที่ช่วยให้ตลาดภายในประเทศอยู่ในภาวะสมดุล และยิ่งช่วยให้ราคาภายในประเทศสูงพอที่จะไม่ทำให้ผู้ผลิตน้ำตาลไม่ยอมมาใส่ถือน้ำตาลที่จำหน่ายไว้คืน

ข้อตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ระหว่างสหรัฐอเมริกากับเม็กซิโก ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2537 โดยที่ปริมาณการส่งออกน้ำตาลของเม็กซิโกในช่วงปี 2518 - 2524 นั้น เม็กซิโกได้รับการจัดสรรเพียง 7,258 ตัน และหากเม็กซิโกสามารถผลิตน้ำตาลได้เกินความต้องการภายในประเทศได้ ก็สามารถส่งออกน้ำตาลไปยังสหรัฐอเมริกาได้ในปริมาณ 25,000 ตัน และจะเป็นน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาวก็ได้โดยไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ปริมาณส่งออกนี้ยังสามารถเพิ่มได้ถึง 250,000 ตัน ในปี 2544 และหลังจากปี 2551 เป็นต้นไป เม็กซิโกสามารถนำผลผลิตส่วนเกินส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาได้ทั้งหมด สำหรับภาษีขั้นสองเม็กซิโกจะเสียภาษีนำเข้าลดลงเป็นลำดับ โดยจะถูกกำหนดไว้ในอัตรา 12.813 เซนต์/ปอนด์ (หัก 0.204 เซนต์/ปอนด์ ทุกๆ 1 ดิกรีที่ต่ำกว่า 100 ดิกรี โพลาริเซชัน) และภายในปี 2551 ภาษีขั้นสองนี้จะลดลงเหลือศูนย์ ส่วนภาษีขั้นสาม อัตราภาษีสูงสุดของเม็กซิโกจะถูกกำหนดอยู่ที่ 13.60 เซนต์/ปอนด์

ในปี 2536 สหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 85 และน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 71 ต่อมาในปี 2538 สหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นสำหรับน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 172 และ 150 ตามลำดับ และจะลดลงเหลืออัตราร้อยละ 150 สำหรับน้ำตาลทรายดิบและร้อยละ 130 สำหรับน้ำตาลทรายขาว ในปี 2547 (UNCTAD, 1996)

ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้กำหนดโควตานำเข้าสำหรับน้ำตาลและน้ำตาลละเอียด (containing over 10% by dry weight of sugars) ที่มีแหล่งกำเนิดจากเม็กซิโกในปริมาณ 12,791 ตัน และน้ำตาลและน้ำตาลละเอียด (containing over 10% by dry weight of sugars) ที่มีแหล่งกำเนิดจากที่อื่นๆ ได้กำหนดไว้ในปริมาณ 64,709 ตัน ส่วนโควตานำเข้าสำหรับน้ำตาลและน้ำตาลละเอียด (containing over 65% by dry weight of sugars) ที่มีแหล่งกำเนิดจากเม็กซิโกได้กำหนดไว้ในปริมาณ 1,500 ตัน และสำหรับน้ำตาลและน้ำตาลละเอียด (containing over 65% by dry weight of sugars) ที่มีแหล่งกำเนิดจากที่อื่นๆ ได้กำหนดไว้ในปริมาณ 1,500 ตัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศแคนาดา

รัฐบาลแคนาดามีนโยบายที่เกี่ยวกับการนำเข้าน้ำตาลทรายเพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมฟอกน้ำตาลทรายดิบภายในประเทศ จึงทำให้รัฐบาลเก็บภาษีนำเข้าของน้ำตาลทรายดิบต่ำกว่าน้ำตาลทรายขาว สำหรับประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกนั้นจะเสียภาษีนำเข้าของน้ำตาลทรายขาว ในอัตรา 3.09 เซนต์แคนาดา/กิโลกรัม ในขณะที่น้ำตาลทรายดิบจะเสียภาษีอยู่ระหว่าง 2.21 และ 2.56 เซนต์แคนาดา/กิโลกรัม ขึ้นอยู่กับค่า polarisation ของน้ำตาล ส่วนประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่มีข้อตกลงทางการค้ากับแคนาดา โดยทั่วไปแล้วสำหรับน้ำตาลทรายดิบจะเสียภาษีนำเข้าเท่ากับศูนย์ นอกจากนี้น้ำตาลที่นำเข้าจากออสเตรเลียจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเนื่องจากอยู่ภายใต้ข้อตกลงทวิภาคี และน้ำตาลที่นำเข้าจากประเทศที่อยู่ในแถบซีกโลกตะวันตก รวมทั้งประเทศคิวบา จะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าซึ่งอยู่ภายใต้ข้อตกลงสิทธิพิเศษอื่นๆ (Sheales et al., 1999)

ในปี 2536 รัฐบาลแคนาดาได้เก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ในอัตราร้อยละ 8 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และอัตราร้อยละ 9 สำหรับน้ำตาลทรายขาว ต่อมาในปี 2538 แคนาดาได้ปรับภาษีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และร้อยละ 11.2 สำหรับน้ำตาลทรายขาว และจะลดให้เหลือร้อยละ 10 ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

ในปี 2544 แคนาดาไม่มีการอุดหนุนทั้งในด้านราคาและการผลิตน้ำตาล นอกจากนี้อัตราภาษีนำเข้าที่ใช้อยู่ก็เป็นอัตราต่ำสุดและไม่มีการใช้อัตราภาษีโควตา ซึ่งจะไม่เหมือนกับประเทศอื่นๆ

3.6.8 นโยบายของกลุ่มประเทศละตินอเมริกา

ประเทศเม็กซิโก

ในปี 2536 เม็กซิโกได้มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ในอัตราร้อยละ 10 ต่อมาในปี 2538 เม็กซิโกได้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นมากเป็นอัตราร้อยละ 396 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และร้อยละ 46.5 สำหรับน้ำตาลทรายขาว และตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ทำให้ในปี 2547 เม็กซิโกจะต้องลดภาษีลงให้เหลืออัตราร้อยละ 360 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และร้อยละ 42 สำหรับน้ำตาลทรายขาว (UNCTAD, 1996)

ข้อตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ระหว่างสหรัฐอเมริกากับเม็กซิโก ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2537 หากเม็กซิโกผลิตน้ำตาลทรายได้เกินความต้องการภายในประเทศก็สามารถส่งออกน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาวก็ได้ในจำนวน 25,000 ตัน ไปยังสหรัฐอเมริกา

โดยที่ไม่ต้องเสียภาษี และปริมาณส่งออกนี้สามารถเพิ่มได้ถึง 250,000 ตัน ในปี 2544 นอกจากนี้หลังจากปี 2551 เป็นต้นไป เม็กซิโกสามารถส่งออกน้ำตาลทรายส่วนเกินไปยังสหรัฐอเมริกาได้ทั้งหมดโดยที่ไม่ต้องเสียภาษี

ประเทศนิการากัว

สำหรับน้ำตาลทรายที่ผลิตจากอ้อยและบีท รัฐบาลนิการากัวได้เก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ในอัตราร้อยละ 120 ในปี 2538 และจะลดลงเหลือร้อยละ 100 ในปี 2547 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

3.6.9 นโยบายของกลุ่มประเทศยุโรป

ประเทศโรมาเนีย

ในปี 2538 โรมาเนียได้มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ในอัตราร้อยละ 200 และจะลดลงเหลือร้อยละ 180 ในปี 2547 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

ประเทศรัสเซีย

ต้นปี 2535 รัฐบาลรัสเซียได้ยกเลิกการควบคุมราคาน้ำตาลทรายและปล่อยให้การค้าเป็นไปอย่างเสรี และในเดือนพฤษภาคม 2536 ได้กำหนดภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบ เนื่องจากน้ำตาลทรายดิบที่นำเข้ามาจะนำเข้ามาเพื่อแปรรูปเป็นน้ำตาลทรายขาว ซึ่งการกำหนดภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบนั้นก็เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างน้ำตาลทรายขาวที่แปรรูปมาจากน้ำตาลทรายดิบกับน้ำตาลทรายขาวที่นำเข้าและน้ำตาลทรายขาวที่ผลิตได้จากบีทภายในประเทศ เพราะเกรงว่าหากไม่กำหนดภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบแล้ว จะทำให้น้ำตาลทรายขาวที่แปรรูปมาจากน้ำตาลทรายดิบมีราคาถูกกว่าราคาน้ำตาลทรายขาวที่นำเข้าและน้ำตาลทรายขาวที่ผลิตได้จากบีทภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกบีทได้

ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2537 รัฐบาลได้กำหนดให้มีการเก็บภาษีนำเข้าสำหรับน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 20 ที่นำเข้าจากประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้น ส่วนน้ำตาลทรายที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาจะเก็บภาษีนำเข้าเพียงร้อยละ 10 และสำหรับน้ำตาลทรายขาวที่ผลิตจากการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบจากกลุ่มประชาคมรัฐเอกราชนั้นสามารถนำเข้าได้โดยที่ไม่ต้องเสียภาษี

ตั้งแต่ปี 2539 รัสเซียได้นำเข้าน้ำตาลทรายจากคิวบาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากรัสเซียและคิวบาได้มีข้อตกลงพิเศษระหว่างรัฐต่อรัฐในโครงการแลกเปลี่ยนสินค้าน้ำตาลทรายดิบจากอ้อยและสินค้าน้ำมันของรัสเซีย

ตั้งแต่มีกฎหมาย 2542 รัสเซียได้มีนโยบายในการเก็บภาษีนำเข้าเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลภายในประเทศ ดังตารางที่ 3.7 (Sheales et al., 1999)

ตารางที่ 3.7 อัตราภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายของประเทศรัสเซีย

ช่วงเวลา	อัตราภาษี (Tariff Rate)	
	น้ำตาลทรายดิบ (%)	น้ำตาลทรายขาว (%)
23 เม.ย. - 31 ก.ค.	1	25
1 ส.ค. - 17 ต.ค.	46	70
18 ต.ค. - 30 พ.ย.	50	75
1 ธ.ค. - 22 เม.ย.	5	30

ที่มา : Sheales et al., 1999

ในวันที่ 16 ตุลาคม 2544 รัฐบาลได้เปิดประมูลโควตาภาษีนำเข้าสำหรับน้ำตาลทรายดิบปี 2545 ในปริมาณ 3.65 ล้านตัน โดยเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 แต่ไม่น้อยกว่า 0.015 ยูโร/กิโลกรัม หรือ อัตรา 15 ยูโร/ตัน และในการนำเข้านอกจากจะต้องเสียภาษีดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) อีกร้อยละ 20 อีกด้วย

3.6.10 นโยบายของกลุ่มประเทศแอฟริกา

ประเทศอียิปต์

ในปี 2538 รัฐบาลอียิปต์ได้มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ในอัตราร้อยละ 30 และจะลดลงเหลือร้อยละ 20 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

ประเทศตูนีเซีย

ในปี 2538 รัฐบาลตูนีเซียได้มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ของน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 15 และร้อยละ 28 สำหรับน้ำตาลทรายขาว ต่อมาในปี 2538 ตูนีเซียได้มีการปรับภาษีเพิ่มขึ้นสูงมาก ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ในอัตราร้อยละ 190 และจะ

ปรับลดลงให้เหลือ ในอัตราร้อยละ 100 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

ประเทศแทนซาเนีย

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลแทนซาเนียได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 120 (UNCTAD, 1996)

ประเทศเคนยา

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลเคนยาได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 100 (UNCTAD, 1996)

ประเทศยูกันดา

ในปี 2536 รัฐบาลยูกันดาได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 15 และได้ปรับอัตรากำหนดเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 เป็นอัตราร้อยละ 80 (UNCTAD, 1996)

ประเทศมาดากัสการ์

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลมาดากัสการ์ได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 30 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

ประเทศแอฟริกาใต้

ในปี 2538 รัฐบาลแอฟริกาใต้ได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 124 และจะลดลงเหลือร้อยละ 105 ในปี 2547 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์) และในปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดปริมาณนำเข้าน้ำตาลทรายปีละ 46,667 ตัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศโมร็อกโก

ในปี 2536 รัฐบาลโมร็อกโกได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 10 และร้อยละ 13 สำหรับน้ำตาลทรายขาว ต่อมาในปี 2538 รัฐบาลได้

ปรับอัตราภาษีเพิ่มขึ้นมากทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 221 และจะลดลงเหลือร้อยละ 168 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

ประเทศคองโก

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลคองโกได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 30 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

3.6.11 นโยบายของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง

ประเทศฮ่องกง

ในปี 2536 รัฐบาลฮ่องกงได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 100 ส่วนน้ำตาลทรายดิบนั้นไม่มีการเก็บภาษี และตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลไม่ได้เก็บภาษีนำเข้าทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว (UNCTAD, 1996)

3.6.12 นโยบายของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ในปี 2536 รัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ในอัตราร้อยละ 12 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และร้อยละ 6 สำหรับน้ำตาลทรายขาว (UNCTAD, 1996)

ประเทศคูเวต

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลคูเวตได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 100 (UNCTAD, 1996)

ประเทศบาร์เรน

ตั้งแต่ปี 2538 ไปจนถึงปี 2547 รัฐบาลบาร์เรนได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) สำหรับน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 35 (UNCTAD, 1996)

ประเทศอิสราเอล

ในปี 2538 รัฐบาลอิสราเอลได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 5 และจะลดลงเหลือร้อยละ 4 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

ประเทศตุรกี

ในปี 2538 รัฐบาลตุรกีได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 150 และจะลดลงเหลือร้อยละ 135 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

3.6.13 นโยบายของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ

ประเทศฟิลิปปินส์

ตั้งแต่ กรกฎาคม 2542 เป็นต้นมา ฟิลิปปินส์ได้เก็บภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบในโควตาในอัตราร้อยละ 50 และอัตราร้อยละ 65 สำหรับน้ำตาลทรายที่นำเข้ามานอกโควตา และภายใต้ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ในปี 2547 ฟิลิปปินส์จะต้องเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 50 (Sheales et al., 1999)

ปัจจุบันฟิลิปปินส์ได้เปิดให้มีการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบได้อย่างเสรีตามพันธกรณีขององค์การการค้าโลก โดยเก็บภาษีในโควตาในอัตราร้อยละ 50 ภาษีนอกโควตาอัตราร้อยละ 100 และเปิดปริมาณนำเข้าขั้นต่ำตามพันธกรณี 103,400 ตัน นอกจากนี้ฟิลิปปินส์ยังได้มีการควบคุมการนำเข้าน้ำตาลทราย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการบริโภคน้ำตาลทรายที่ผลิตได้ในประเทศมากขึ้น (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศบรูไน

ในปี 2536 รัฐบาลได้ปล่อยให้มีการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวได้อย่างเสรีโดยไม่ต้องเสียภาษี แต่ในปี 2538 รัฐบาลได้มีการจัดเก็บภาษีขึ้น โดยได้เก็บภาษีในอัตราร้อยละ 50 สำหรับน้ำตาลทรายดิบ และในอัตราร้อยละ 100 สำหรับน้ำตาลทรายขาว และในปี 2547 บรูไนจะต้องเก็บภาษีในอัตราร้อยละทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวคือ ร้อยละ 50 (UNCTAD, 1996)

ปัจจุบันบรูไนได้มีการควบคุมการนำเข้า โดยที่การนำเข้าส่วนใหญ่จะนำเข้าจากไทย เนื่องจากมีการตกลงระบบรัฐต่อรัฐ และหากเป็นผู้นำเข้าจากเอกชนจะต้องได้รับใบอนุญาตเสียก่อน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศเวียดนาม

ในปี 2542 เวียดนามได้เก็บภาษีนำเข้าน้ำตาลทรายดิบในอัตราร้อยละ 25 และร้อยละ 35 สำหรับน้ำตาลทรายขาว (Sheales et al., 1999)

ปัจจุบันเวียดนามได้มีการควบคุมการนำเข้าน้ำตาลบริสุทธิ์และน้ำตาลที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบ โดยจะต้องมีใบอนุญาตนำเข้าและใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามระเบียบของกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศสิงคโปร์

ในปี 2536 สิงคโปร์ยังไม่ได้มีการเก็บภาษีนำเข้าทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว แต่ในปี 2538 สิงคโปร์ได้มีการเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 27 และจะลดลงเหลือร้อยละ 10 ในปี 2547 ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (UNCTAD, 1996)

3.6.14 นโยบายของกลุ่มประเทศเอเชียใต้

ประเทศบังคลาเทศ

ในปี 2538 รัฐบาลบังคลาเทศได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 100 และตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปี 2547 รัฐบาลได้มีการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 200 (UNCTAD, 1996)

ประเทศอินเดีย

ในปี 2538 รัฐบาลอินเดียได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 75 แต่จะเก็บภาษีเพิ่มขึ้นในปี 2547 ในอัตราร้อยละ 150 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

ปัจจุบันอินเดียได้กำหนดให้มีการจดทะเบียนผู้นำเข้า โดยจะจดทะเบียนไว้กับ Agriculture and Process Food Export Development Authority (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศปากีสถาน

ในปี 2536 รัฐบาลปากีสถานได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 90 และตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปี 2547 รัฐบาลได้มีการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 150 (UNCTAD, 1996)

3.6.15 นโยบายของกลุ่มประเทศโอเชียเนีย

ประเทศนิวซีแลนด์

ตั้งแต่ปี 2536 ไปจนถึงปี 2547 นิวซีแลนด์ไม่มีการเก็บภาษีนำเข้าน้ำตาลทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว (UNCTAD, 1996)

ปัจจุบันนิวซีแลนด์ได้มีการเก็บภาษีเพื่อต่อต้านการทุ่มตลาดของน้ำตาลทรายขาว โดยได้เก็บภาษีในอัตรา 60 เหรียญสหรัฐ/ตัน (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

ประเทศฟีจี

ตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปี 2547 รัฐบาลฟีจีได้จัดเก็บภาษีนำเข้าตามมูลค่า (ad valorem tariff) ทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวในอัตราร้อยละ 40 (International Sugar Organization, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)